

Ἡ ἱερωσύνη (Ἀλεβιζόπουλος Ἀντώνιος Πρεσβύτερος (+))

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία δέχεται τὴ γενικὴ ἱερωσύνη τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ (Α' Πέτρ. β' 9. Ἀποκ. α' 6. ε' 10. κ' 6), ἡ ὁποία ὑπῆρχε καὶ στὴν Παλαιὰ Διαθήκη (Ἔξοδ. ιθ' 6). Ὅμως αὐτὴ ἡ γενικὴ ἱερωσύνη δὲν ἀπέκλειε τὴν ὑπαρξὴ καὶ εἰδικῆς ἱερωσύνης, ποὺ ἀποσκοποῦσε στὴν οἰκοδομὴ τοῦ λαοῦ καὶ στὴν ἄσκηση τῆς θείας λατρείας (Ἔξοδ. κη' 1. κθ' 9. λ' 30. μ' 12-13).

Ἡ Ἐκκλησία μας δὲν ἀμφισβητεῖ πὼς ἡ ἱερωσύνη τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἀμετάθετη καὶ πὼς δὲν ὑπάρχει, οὔτε θὰ ὑπάρξει ἄλλο εἶδος ἱερωσύνης (Ἑβρ. Ζ' 23-26). Αὐτὸ ὅμως δὲν ἀποκλείει τὴν ὑπαρξη «ἱερωσύνης» μὲ σχετικὴ ἔννοια, σὰν «μετοχή» στὴ μία καὶ μοναδικὴ ἱερωσύνη τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἀγία Γραφή κάνει λόγο γιὰ «ἱερεῖς» τῆς Καινῆς Διαθήκης οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ ἔχουν σχέση μὲ τὴν Ἀαρωνικὴ ἱερωσύνη καὶ θὰ προέρχονται ἀπὸ τὰ ἔθνη (Ἦσ. ξστ' 18-21). Οἱ ἱερεῖς αὐτοὶ θὰ διακονοῦν στὸ χριστιανικὸ θυσιαστήριο (Ἑβρ. ιγ' 10. Α' Κορ. ι' 21) καὶ θὰ προσφέρουν «θυσίαν καθαρὰν» (Μαλαχ. α' 11).

Οἱ ἱερεῖς τῆς Καινῆς Διαθήκης δὲν ἔχουν δική τους ἱερωσύνη, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν ἱερωσύνη τοῦ Χριστοῦ. Ὅπως ἀκριβῶς ἡ θεία εὐχαριστία ποὺ τελεῖται στὴν Ἐκκλησία ἀποτελεῖ «μετοχή» στὴ θυσία τοῦ Γολγοθᾶ, ἔτσι καὶ ἡ ἱερωσύνη τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ «μετοχή» στὴν ἱερωσύνη τοῦ Χριστοῦ ποὺ εἶναι μοναδική.

Οἱ ἱερεῖς τῆς Ἐκκλησίας εἶναι διάκονοι καὶ οἰκονόμοι τῶν μυστηρίων τοῦ μόνου Ἀρχιερέως (Α' Κορ. γ' 5-9. δ' 1. Τίτ. α' 7. Α' Πέτρ. δ' 10). Ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ μόνος μεσίτης· μέσω Αὐτοῦ ἐπιτυγχάνεται ἡ συμφιλίωση μὲ τὸν Θεὸ (Ἰω. δ' 6.13-14. Α' Τιμ. β' 5).

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία συνεχίζει τὴν ἀποστολικὴ παράδοση. Στὴν ἱερωσύνη διακρίνει τρεῖς βαθμούς: τὸ διάκονο, τὸν πρεσβύτερο καὶ τὸν ἐπίσκοπο.

Οἱ ἀπόστολοι εἶχαν πλήρη συναίσθηση τῆς διαδοχῆς τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος. Στὴν περίπτωση ἐκλογῆς τοῦ Ματθία γίνεται φανερό πὼς τὸ ἀποστολικὸ ἀξίωμα ἦταν ἀνεξάρτητο ἀπὸ τὸ συγκεκριμένο πρόσωπο (Πράξ. α' 15-26). Ὁ ἀπόστολος Παῦλος κάνει λόγο ὅχι μόνο γιὰ «ἐπισκόπους», ἀλλὰ καὶ γιὰ «ἐπισκοπή» (Α' Τιμ. γ'

1). Καθορίζει μάλιστα καὶ τὰ προσόντα ποὺ πρέπει νὰ ἔχουν οἱ ὑποψήφιοι «ἐπίσκοποι» (Α' Τιμ. γ' 2-7) καὶ «διάκονοι» (Α' Τιμ. γ' 8-13).

Βέβαια ἡ Καινὴ Διαθήκη ταυτίζει κατ' ἀρχὴν τοὺς ὅρους «ἐπίσκοπος» καὶ «πρεσβύτερος» (Πράξ. κ' 17.28), ὅμως αὐτὸ δὲν σημαίνει πὼς στὴν ἀποστολικὴ Ἐκκλησία δὲν ὑπῆρχε τρίτος βαθμὸς τῆς ἱερωσύνης. Ὁ Τίτος ἐπὶ παραδείγματι ἦταν ἐπίσκοπος Κρήτης καὶ ὁ Τιμόθεος ἐκτελοῦσε ἐπισκοπικὴ διακονία στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἐφέσου. Σ' αὐτὴ τὴ διακονία περιλαμβανόταν καὶ ἡ ἐγκατάσταση πρεσβυτέρων καὶ διακόνων, καὶ μάλιστα μὲ χειροτονία (Τίτ. α' 5), μὲ τὴν ὁποία μεταδιδόταν τὸ «χάρισμα» τῆς ἱερωσύνης (Β' Τιμ. α' 6. Πρβλ Α' Τιμ. ε' 22. Πράξ. κ' 28).

Αὐτὰ δὲν ἀποτελοῦν μεταγενέστερες ἀπόψεις, ἀλλὰ Γραφικὴ διδασκαλία, ὅπως τὴν κήρυξε ἡ πρωτοχριστιανικὴ Ἐκκλησία, ποὺ εἶναι στύλος καὶ ἐδραίωμα τῆς ἀληθείας (Α' Τιμ. γ' 15).

Ὁ Κλήμης, ἐπίσκοπος Ρώμης (†96), κάνει λόγο γιὰ «ιερεῖς» καὶ «ἀρχιερεῖς» καὶ συνδέει τὴν πραγματικότητα τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὴν πραγματικότητα τῆς ἁγίας Γραφῆς. «Καὶ δώσω τοὺς ἀρχοντάς σου ἐν εἰρήνῃ καὶ τοὺς ἐπισκόπους σου ἐν δικαιοσύνῃ» λέγει ὁ προφήτης (Ἠσ. ξ' 17 κατὰ τοὺς Ο').

Ὁ Κλήμης ἀναφέρεται στὸν στίχο αὐτὸ καὶ ὑπογραμμίζει τὶς ἰδιαίτερες λειτουργίες «τοῦ ἀρχιερέως», τῶν «ιερέων» καὶ τῶν «λευϊτῶν», δηλαδὴ τῶν διακόνων (Κλήμ., Α' Κόρ. 40,5. 42,3-4. 44,1-4).

Ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος (†107) διακρίνει τοὺς τρεῖς βαθμοὺς τῆς ἱερωσύνης καὶ ὑπογραμμίζει: «πάντες τῷ ἐπισκόπῳ ἀκολουθεῖτε, ὡς Ἰησοῦς Χριστὸς τῷ Πατρί, καὶ τῷ πρεσβυτερίῳ ὡς τοῖς ἀποστόλοις τοὺς δὲ διακόνους ἐντρέπεσθε, ὡς Θεοῦ ἐντολήν... ἐκείνη βεβαῖα εὐχαριστία ἡγείσθω, ἥ ὑπὸ τὸν ἐπίσκοπον οὔσα, ἥ ᾧ ἂν αὐτὸς ἐπιτρέψη» «Ὁ λάθρα ἐπισκόπου τι πράσσων τῷ διαβόλῳ δουλεύει» (Ἰγν., Σμύρν. VIII, 1.9)

Κατὰ τὴν ἀντίληψη αὐτὴ, ἔξω ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπο ὑπάρχουν μόνο συναθροίσεις αἵρετικῶν. Ὁ ἅγιος Πολύκαρπος (†156) ἀναφέρει πὼς ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰγνατίου εἶναι διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας τοῦ πρώτου αἰῶνος (Πολυκ., Ἐπιστ. πρὸς Φιλ. 13).

Ὁ Ἠγήσιππος, ποὺ ἔγραψε γύρω στὸ 180 μ.Χ. καὶ διασώζει τὴν ἀποστολικὴ παράδοση, δίνει τὴν πληροφορία πὼς ἡ ἀποστολικὴ διαδοχὴ ἦταν καθολικὰ παραδεκτὴ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία (Ἠγῆσ., Ἀποσπ. 5, ΒΕΠ 5,85).

Τὸ ἴδιο ὑπογραμμίζει καὶ ὁ Εἰρηναῖος (†202), ὁ ὁποῖος προσθέτει πὼς πρέπει νὰ ὑπακοῦμε στοὺς ἱερεῖς τῆς Ἐκκλησίας γιατί εἶναι διάδοχοι τῶν ἀποστόλων καὶ ὅτι

μέ τη διαδοχή τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος ἔλαβαν καί τὸ «βέβαιο χάρισμα τῆς ἀληθείας» (Εἰρην., Κατὰ αἰρ. Γ' 3,1. Δ' 26,2. Ἐλεγχος ψευδ. γν. Γ' 3,3).

Ὁ Ἰππόλυτος (†235), μαθητῆς τοῦ Εἰρηναίου, γράφει πῶς οὐσιαστικὴ βοήθεια γιὰ νὰ ἀποφευχθεῖ ἡ πλάνη τῶν αἱρέσεων εἶναι «τὸ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ παραδοθὲν Ἅγιον Πνεῦμα, οὗ τυχόντες πρότεροι οἱ ἀπόστολοι μετέδωκαν τοῖς ὀρθῶς πεπιστευκόσιν· ὧν ἡμεῖς διάδοχοι τυγχάνοντες τῆς τε αὐτῆς χάριτος μετέχοντες ἀρχιερατείας τε καὶ διδασκαλίας καὶ φρουροὶ τῆς Ἐκκλησίας λελογισμένοι οὐκ ὀφθαλμῶν νυστάζομεν οὐδὲ λόγον ὀρθὸν σιωπῶμεν, ἀλλ' οὐδὲ πάση ψυχῇ καὶ σώματι ἐργαζόμενοι κάμνομεν...» (Ἰππόλ., Ἐλεγχος, προλ., ΒΕΠ 5,199).

Μὲ ἄλλα λόγια βλέπουμε πῶς ἡ πρωτοχριστιανικὴ Ἐκκλησία εἶχε πλήρη συνείδηση τῆς ἐνότητος μεταξύ τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς καὶ τῆς ἀποστολικῆς διδαχῆς, δηλαδὴ τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ὁ Ὠριγένης (†253/254) ὑπογραμμίζει τὴ θεία προέλευση τῆς ἱερωσύνης στὴν Ἐκκλησία καὶ προσθέτει πῶς «οἱ λειτουργοὶ καὶ ἱερεῖς πρέπει νὰ ἀναδέχονται τὰ ἁμαρτήματα τοῦ λαοῦ» (Ὠριγ., Εἰς Λευϊτ. Υ, 3).

Ὁ Κυπριανὸς (†258) ἀναφέρει πῶς οἱ ἐπίσκοποι εἶναι «ἐκπρόσωποι καὶ διάδοχοι τῶν ἀποστόλων» καὶ σ' αὐτοὺς ἀναφέρεται τώρα τὸ «ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ, ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με» (Λουκ. ι' 16)' «ὅλα τὰ σχίσματα καὶ οἱ αἱρέσεις ποὺ ὑπῆρξαν καὶ θὰ ὑπάρξουν, προέρχονται ἀπὸ τὸ ὅτι ὀρισμένοι ἄνθρωποι περιφρονοῦν μὲ θρασύτητα τὸν ἕνα ἐπίσκοπο, ὁ ὅποιος προΐσταται τῆς Ἐκκλησίας» (Κυπρ., Ἐπιστ. 66, 4-5).

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἐκφράζει τὴν πίστη τῆς Ἐκκλησίας τῆς ἐποχῆς του μὲ ἀκόμη σκληρότερη γλῶσσα: «Μανία γὰρ περιφανῆς ὑπερορᾶν τῆς τοιαύτης ἀρχῆς, ἥς ἄνευ οὔτε σωτηρίας ἡμῖν οὔτε τῶν ἐπηγγελμένων τυχεῖν ἐστὶν ἀγαθῶν», δηλαδὴ εἶναι τρέλα νὰ περιφρονεῖ κανεὶς τὴν ἱερωσύνη, γιατί χωρὶς τὴν ἱερωσύνη οὔτε σωτηρία μπορεῖ νὰ ἐπιτευχθεῖ, οὔτε τὰ ἀγαθὰ ποὺ ὑποσχέθηκε ὁ Θεὸς μποροῦμε νὰ ἐπιτύχουμε (Χρυσ., Περὶ ἱερως., λόγ. Γ' 5).

Κατὰ τὸν Γρηγόριο τὸ Θεολόγο ὁ Θεὸς ἐμπιστεύθηκε στοὺς ἱερεῖς «τὰ μυστήρια, τὰ ὁποῖα ἀνυψώνουν πρὸς τὸν οὐρανὸ καὶ ἀποτελοῦν τὸ μεγαλύτερο καὶ πολυτιμότερο πράγμα ἀπὸ ὅλα ὅσα διαθέτομε» (Λόγ. Β 4, Ἀπολογία περὶ τῆς φυγῆς).

Ἡ Ὁρθόδοξη λοιπὸν Ἐκκλησία ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῶν ἀποστόλων μέχρι σήμερα ἐρμηνεύει μὲ τὸν ἴδιο τρόπο τὰ σχετικὰ ἐδάφια τῆς ἁγίας Γραφῆς καὶ δέχεται τὴν ἱερωσύνη καὶ τὴν ἀποστολικὴ διαδοχή.

Δέν μπορεί νά συµµερισθεῖ τήν ἄποψη τοῦ προτεσταντισμοῦ σ' αὐτό τὸ θέμα.

Πηγή: agiazoni.gr